

Nove ruske zmage v Ukrajini

RUSI V TARNAPOLU; APEL NA ČEHE ZA ODPOR

Moskva, Rusija. — Ruska tretja in četrta armada imati zadnje dva dni velike nove uspehe. Napredovali sti na dolžini 140 milj za več kakor 200 milj naprej. Reko Bug so Rusi prestopili na več krajih ni zdaj Nemce potiskajo nazaj v Poljsko. Ostri boji divjajo posebno na gališki fronti. V nedeljo so divjali boji ves dan za Tarnopol, od hiše do hiše in od ulice do ulice. Nemci imajo silno visoke zgube. Rusi so vzeli glavne dele mesta Tarnopola in potiskajo Nemce nazaj vsepovsod.

Z napredovanjem pri Tarnopolu in Proskurov so se Rusi približali rumunski in češki meji. Od češke meje pravijo, da se nahajajo ruske armade le še nekaj nad 90 milj. Na jugu pri Gaivoronu v Ukrajini pa so le še 48 milj od rumunske meje. Ker se Rusi z naglico bližajo meji stare Bukovine in Besarabije bodo dosegli vsak čas tudi na tem mestu železniško zvezo, ki vodi v Odeso in nemške sile

SV. OČE APELIRA NAJ PRI- ZANESO RIMU; DRUGE VESTI

London, Anglija. — Papež Pij XII. je to zadnjo nedeljo apelaril potem radio na bojujoče se stranke, da naj prizanejo večnemu mestu z razdejanjem. "Razdejanja bi ne mogel opravičiti noben nagib," je povdarjal sv. Oče. Apel je naslovil na obe strani na zaveznike in o-siščne sile. Omenil je mučenitvo Rima iz prejšnjih dob in navduševal prebivalce, da naj iščejo moči v zaupanju v Boga v tem točasnem trpljenju. Na voditelje obeh strank pa je naslovil še posebno prošnjo za mir rekoč: Ponovno se obračam na one, ki imajo v svojih rokah odgovornosti in sredstva, da končajo ta kruta početja, da naj pospešijo mir, zakar bodo blagoslovljeni in ne preklinjani v bodočih stoletjih.

Neapelj, Italija. — Na italijanski fronti ni nobenih večjih sprememb. Zavezniki izvajajo zračne napade na sovražne pozicije. Vrsijo se dnevno topniški dvoboji in spopadi med pa-

APEL NA IRCE RADI OSIŠČNIH MAHINACIJ

London, Anglija. — Zadnji petek je ameriški poslanik v Dublinu na Irskem izročil irski neodvisni vladi nekaj vladni apel, ali bolje vprašanje, da ne bi li Irsko poskrbela, da se odslovi nemške in japonske diplomatske urade iz njene dežele. Ameriški in angleški krogi imajo dokaze, da nemški in japonski špijoni so kaj zaposleni na Irskem. V nemškem poslanstvu v Dublinu so imeli vsaj do zadnjih dni in najbrže še imajo tajni oddajni radio aparat, s katerim obveščajo Nemce iz Irske o vsem važnem zavezniškem gibanju. Da Angliji in Ameriki, ki imata v severni Irski svoja taborišča, na morju pa dnevno celo parado konvojev, to ne more biti po volji; je jasno. Zato tudi ameriška "uljudna prošnja", da Zd. državam to ni po volji. Na Irskem so se osiščni agentje gibali dokaj prosto na škodo zaveznikov. Nota, ki jo je predložil ame-

v Spodnji Ukrajini bodo popolnoma odrezane od vsake dobre železniške zveze. Tako gre Nemcem v Rusiji zelo slabo. Grozi jim popolna polomija.

Češka zamejna vlada v Londonu je v nedeljo potom radio apelirala na Čehe in Slovače, da zdaj, ko so se Rusi približali za manj kako 100 milj češki meji je čas, da čehoslovaški patriotije vstanejo in začno z gerilsko vojsko proti okupatorjem. Apel se je glasil: "Organizirajte gerilske oddelke, moške in ženske, storite vse kar morete, da pomagajte osvobodilni ruski vojski, ki se bliža mejam naše domovine. Zvonovi svobode zvone pred našimi mejami!"

truljami. Večjih akcij pa zadnje dni ni bilo. V Neaplju je bil v nedeljo velik javni shod, na katerem so demonstranti obsodili prejšnjo vlado in sedanjo Emanuelovo-Badoglijevo vlado. Kralj mora odstopiti je bila zahteva demonstratorjev.

Zavezniški letalci so v nedeljo bombardirali mesto Genova in zadali mestu občutno razdejavanje. Zračni napadi na nemška mesta so tudi skoro sleherni dan na dnevnem redu. Nemška industrija je vsled zračnih napadov hudo prizadeta, kakor tudi železniška središča, kar močno ovira točen in praktičen promet na nemških železnicah.

riški poslanik v Dublinu, je prav živo razburila Irce. Predsednik De Valera pravi, da če ukaže zapreti osiščnim zastopstvom urade, bo mogel ukazati tudi zavezniškimi zastopstvom isto, kar Irski kaže ostati pri strogi nevtraliteti. Za Irce ni to nič opravičljiv vzrok. Irski je vsekako bolj odvisna od Anglije in Zd. držav, kakor od Nemčije in Japonske. Čemu je potreben tak obzir? Če ne morejo drugače pokazati svoje nejevolje do Angležev, jo s tem prav žalostno izkazujejo. Tekom nedelje in ponedeljka se je ta položaj še poostil radi irske trgovljalosti. Zdr. države groze,

TA OTOK JE STAL VELIKO NAPORA

Kakor poročajo, je bilo med Maraiskimi otoki najtežje zavzeti otok Parry. Ameriška marina opazuje, kako je japonska utrditvena (pillbox) zletela v zrak s strahovitim pokom, sama sta pa na varnem v jami, ki jo je izkopala velikanška krogla. Japonci so neverjetno dobro zavarovani v svojih izkopanih luknjah, ki so jih v največ slučajih tako utrdili, da jim ameriško streljanje ni moglo do živga.

POSOJEVANJA IN NAJEM- NINE ZNAŠAJO 14% NAŠIH VOJNIH POTROŠKOV

Washington, D. C. — Urad, ki upravlja posojevalne in najeminske zadeve v okviru "Lend-Lease" zakona, je objavil v svojem poročilu, da znašajo dosedanja posojila in najemnine, ki jih dovoljujejo Združene države zavezniškimi narodom 14 odstotkov od dose-daj potrošene svote za vojne namene. Amerika je potrošila dosedaj že do 140 milijonov dolarjev. Posojila in najemnine, v kar spada vse vrste orožje, blago, živež in drugo, znašajo dosedaj okrog 20 milijonov dolarjev. V ta namen je prejela Amerika v plačilo okrog \$2-125,000,000.00, največ od Anglije. Ostalo je dano na obroke in na podlagi drugih dogovorov. Največ nakazil v blagu je dobila Anglija, ki znašajo \$6-595,000,000.00; za tem pride Rusija s svoto \$4,241,000,000; po tem bližnji vzohod, Severna Afrika in Sredozemlje s svoto \$2,374,000,000.00; Kitajska, Avstralija in Indija s \$1,780,000,000.00. Južno-ameriške države so prejele nekaj nad pol milijona. Manjše dežele pa nižje svote.

KRALJ PETER DOSPEL V LONDON

London, Anglija. — Jugoslovanski kralj Peter je dospel v London. Govori se, da bi rad dobil angleško pomoč za uredbo v Jugoslaviji, kateri zdaj vlada partizan Tito. Drugi pa pravijo, da je prišel, da se bo poročil z grško princezino, s katero je zaročen.

RUSI HOČEJO TUDI DELEŽ V VLADI AVSTRIJE

London, Anglija. — Ruska vlada je izrazila željo, da želi imeti delež pri vojaški zasedbi Avstrije, kakor tudi vladanju iste po zmagi, dokler dežela ne dobi zadovoljive lastne neodvisne vlade. Mnenje je, da Amerikanci ne Angleži temu ne bodo nasprotovali. Glejajo pa na nekateri s začudenjem, da Rusija posega v vse odgovorne zadeve Evrope.

da bodo odredile proti Irski gotove sankcije, ki bodo ostro zadelo irski izvoz iz Amerike.

KRIZEM SVETA

Washington, D. C. — Vsled pritiska ameriške in angleške vlade, bo španska vlada zdaj odslovila še ostalih 15 nemških diplomatskih uradnikov, ki se nahajajo v Tangerju v Moroko. Nemški konzul Dr. Reith je imel okrog 50 uradnikov pred par meseci, ki so najbrž vodili špijonažo okrog afriškega obrežja.

London, Anglija. — Vsled premogarske stavke v Angliji, v kateri stavka do 100,000 premogarjev, je že prizadeta ostala industrija, omenjajo poročila. Jeklarske in druge tvornice bodo po mnogih krajih ustavile obrat, če ne bo nadaljnega premoga na razpolago.

Lima, Peru. — Zadnji petek sta se pojavila dva močna potresna sunka v južno-ameriški državi Peru. Bilo je zgodaj v jutru in prebivalci mesta Lima so pribežali prestrašeni na ulice. Posebne škode, ne kakih življskih zgub, poročilo ne omenja.

Richmond, Va. — V tukajšnjem Jefferson hotelu v sredini mesta je izbruhnil požar. Hotel je imel deset nadstropij. V paniki so gostje skakali iz svojih sob iz višjih nadstropij in premnogi so se hudo poškodovali. Pet oseb je mrtvih in nad 50 pa poškodovanih.

London, Anglija. — Gestapovci v Belgiji kupujejo duhovniške obleke in se v duhovnike opravljeni mešajo med Belgijce, da bi tako izsledili belgijske podzemne organizacije, ki pripravljajo narod proti Nemcem. Belgijci za ta trik vedo in so posebno pozorni nanj.

London, Anglija. — V območju angleškega imperija je točasno okrog 15 milijonov katoličanov. Tako je objavil Rev. Joseph Howard, ki ima svoja redna predavanja v Picton dvorani, v Liverpoolu na Angleškem.

Chicago, Ill. — Klavnice poročajo, da je prišlo zadnji teden mnogo več prašičev na trg, kakor prejšnje tedne. Vsled tega je zdrsnila navzdol tudi cena za prašiče. V soboto je bi-

FRANCOSKI KVIZLING OB- SOJEN NA SMRT V ALŽIRU KOT IZDAJALEC

Alžir, Afrika. — Francosko vojaško sodišče v Alžiru, ki ga je sestavil in pooblastil francoski narodni odbor, ki upravlja francoske kolonije v Afriki in vlada prostim Francozom izven zasedene Francije, je obsodil v soboto bivšega vichyskega ministra Pierra Pucheuja na smrt. Pucheu je bil francoski Kvizling, ki je bil leta 1941 v Petainovi vladi v Vichy minister za notranje zadeve in za vojno proizvodnjo. Sodišče ga je spoznalo krivim radi petih točk in te so: da je bil v tajnem dogovoru s sovražnikom, sodeloval s sovražnikovo policijo, ukazal novčenje vojakov za legijo, ki je bila poslana na rusko fronto, da je pospeševal proizvodnjo za vojne namene sovražnika, itd. Petorica sodnikov ga je spoznala krivim in obsodila na smrt. Edini, ki bi ga mogel rešiti, je general De Gaulle, predsednik francoskega narodnega odbora v Alžiru, a mnenje pre-
vladuje, da ga ne bo. Pucheu je prvi Kvizling, ki je prišel pred sodišče in ki ga je zadela kazen. Tako se bo zgodilo še z mnogimi. V marsikateri državi bodo padale po zmagi kvizlingske glave.

ZOPET UMOR MED CHICA- SKIMI GANGSTERJI

Chicago, Ill. — V soboto so našli truplo ubitega Jamesa D'Angelo, zvezanega in zbasanega v ozadju avtomobila. Policija išče krivce. Mnenje je, da so ga ubili tekmujoči gangsterji. Pokojni je bil lastnik gostilne in igralnice in se bavil tudi s politiko.

la cena za prašiče \$12.50 do \$14.50 za sto funtov žive vage.

Bern, Švica. — Angleški kanonik Edwin Schreiber, ki je pastiroval kot župnik v Bradfordu na Angleškem in je leta 1939 počitnikoval v rojstnem kraju na Bavarskem, ko je začela sedanja vojna, je te dni umrl v nemškem taborišču. Nemci so ga imeli ves čas v internaciji.

V OBVEZNOSTI ZAKONA NE MORE BITI POPUŠČANJA

KATOLIŠKI LIST OBOJA POPUSTLJIVOST GLEDE OB- VEZNOSTI ZAKONA

Chicago, Ill. — Zadnje dni je po velikih ameriških listih celo najvažnejše vojne novice za-temnila zgodba o "vojnih četvorčkih". Junak te zgodbe je ameriški vojak Sgt. William Thompson, star 26 let. Zadnjih 14 mesecev se nahaja v Angliji pri inženirskem oddelku. Doma v Pittsburghu je zapustil ženo Eleanoro, lepotično operatorico, s katero ni imel otrok in s katero je bil poročen po muje v Angliji neka Nora Carpenter, 23-letna hči nekoga rudarja, povila četvorčke.

Prišlo je na dan, da je Sgt. Thompson pred nekaj časa obvestil svojo zakonsko ženo, da ima drugo rad in da pričakuje z njo otroka, zato mu naj dovolji razporeko, da se lahko poroči z drugo. Pri katoliškem zakonu pa se ne da takole igrati, zato mu žena ni dovolila razporeke. Ko je zvedela, da mu je druga povila četvorčke v Angliji, je pripomnila, da mu tudi sedaj ne bo dovolila razporeke; naj le spi, kakor si je postlal.

Novica o vsem tem se je kakor blisk raznesla povsod. Ponudbe za pomoč materi so začele prihajati iz vseh krajev. Rdeči križ je na zdravnikovo prošnjo hitro preskrbel potrebne perila za otroke, ker je mati pripravila samo za enega,

KAKO VISOKE SO AME- RIŠKE VOJNE NEZGODE?

Washington, D. C. — Te dni je bilo uradno objavljeno, da znašajo do sedaj vse ameriške vojne nezgode v sedanji vojski na vseh frontah skupaj 162,282 slučajev.

Število armadnih nezgod je do 23. februarja znašalo 121-458. To število obsega 20,592 ubitih, 47,318 ranjenih, 26,326 pogrešanih in 27,222 vojni ujetnikov.

Mornarica pa je imela do 9. marca vsega skupaj 40,824 nezgod, kar obsega 17,261 mrtvih, 9,910 ranjenih, 9,239 pogrešanih in 4,414 ujetih.

Vojni tajnik Stimson je izjavil da se je 25,291 izmed tistih, ki so bili ranjeni, ali že povrnilo v službovanje, ali pa je bilo vsaj odpuščeno iz bolnišnice. Izmed ujetnikov jih je, v kolikor so prišla izrečna poročila, 1,673 umrlo po sovražnikovih ujetniških taboriščih, največ na ozemlju, ki so ga zasedli Japonci. Stimson pa je pristavil, da jih je v resnici tam pomrlo več.

Obenem s poročilom o dose-danjih ameriških vojnih nezgodah je Stimson objavil tudi poročilo vrhovnega armadnega zdravnika, ki je pokazalo, da imajo ranjeni ameriški vojniki dvakrat tako dobro priliko, da spet ozdravijo, kakor so jo imeli ranjeni ameriški vojniki v prvi svetovni vojni.

"Četudi se v modernem voj-

pršli so pa štirje na svet, dva dečka in dve deklici, eden dečkov pa je kasneje umrl. Celo za vzgojo in šolanje teh otrok so že začeli zbirati fund. Da so ljudje, ki niso katoliške vere potegnili z očetom, se da razumeti, toda dobijo se tudi katoličani, ki obsojajo stališče postavne žene Sgt. Thompsona, ker mu ne dovoli razporeke, ter celo govoričijo, zakaj ne bi bila katoliška cerkev malo bolj popustljiva v takih slučajih.

Urednik chicaškega katoliškega dnevnika The New World, piše o tem slučaju takole:

"Pametnim ljudem je ta celi položaj nič drugega kakor ponovni zgled prilagajene moralnosti. Strašni zaključki pridejo iz tega. Drugega torej ni treba, kakor da kdo postane oče četvorčkom, pa bo njegovo postopanje opravičljivo iz stališča družbe. Ploskali mu bodo in vsega mu bodo nanесли pred noge.

Vsak, ki bi se znašel v podobnih okoliščinah, bi se potem lahko opravičeval, da prav dela, kljub temu, da vse to diši po gnoju. Kaj pa dekle doma, ki je po vsej priliki razumela svoje zakonske obljube resno? Kaj pa tisoči drugih, katerih možje se vojskujejo prek morja? Ali se naj s strahom ozirajo onstran vode, ali pa naj se zanesejo, da je naredba zakona še vedno resno upoštevana po največ krajih sveta?"

KAKO VISOKE SO AME- RIŠKE VOJNE NEZGODE?

Washington, D. C. — Te dni je bilo uradno objavljeno, da znašajo do sedaj vse ameriške vojne nezgode v sedanji vojski na vseh frontah skupaj 162,282 slučajev.

Število armadnih nezgod je do 23. februarja znašalo 121-458. To število obsega 20,592 ubitih, 47,318 ranjenih, 26,326 pogrešanih in 27,222 vojni ujetnikov.

Mornarica pa je imela do 9. marca vsega skupaj 40,824 nezgod, kar obsega 17,261 mrtvih, 9,910 ranjenih, 9,239 pogrešanih in 4,414 ujetih.

Vojni tajnik Stimson je izjavil da se je 25,291 izmed tistih, ki so bili ranjeni, ali že povrnilo v službovanje, ali pa je bilo vsaj odpuščeno iz bolnišnice. Izmed ujetnikov jih je, v kolikor so prišla izrečna poročila, 1,673 umrlo po sovražnikovih ujetniških taboriščih, največ na ozemlju, ki so ga zasedli Japonci. Stimson pa je pristavil, da jih je v resnici tam pomrlo več.

Obenem s poročilom o dose-danjih ameriških vojnih nezgodah je Stimson objavil tudi poročilo vrhovnega armadnega zdravnika, ki je pokazalo, da imajo ranjeni ameriški vojniki dvakrat tako dobro priliko, da spet ozdravijo, kakor so jo imeli ranjeni ameriški vojniki v prvi svetovni vojni.

"Četudi se v modernem voj-

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročninas
Za celo leto \$4.00
Za pol leta 2.00
Za četrt leta 1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:
Za celo leto \$4.50
Za pol leta 2.25
Za četrt leta 1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za točkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejeli teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZORI! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

ZADEVA "OČETOVSTVA"

V vsem ameriškem tisku se zadnje mesece kaj pogostoma omenja slučaj znanega filmskega komedijanta Caplina, ki se je preje pečal z neko mlado dekle Barry, ki je pred petimi meseci rodila punčko in izjavljala, da je njen oče Čali Caplin. Sledila je na to tožba, ki se ni končala in bo še nadaljevala. Takih dogodkov je na svetu mnogo. Toda o nobenem se toliko ne piše, kakor o tem. V tem slučaju je sodelovala in pričala zdravniška veda, sodni izvedenci za take slučaje, itd. Zdravniška preiskava krvi je podala izjavo, da Caplin ni oče otroka. Mati pa trdi naprej, da je. Komu naj sodnija verjame? Neki verjamejo zdravnikom, drugi materi.

Nam ne gre zato, da bi mi ugotavljali kaj je res in kaj ni. To bo rešila sodnija, ki je zato poklicana, da to ugotovi in potem razsodi. Smo pa v dvomu, da bi tisk vse dežele posvečal temu slučaju toliko važnosti, kar sam od sebe. Najbrže nekateri poročevalci, ki to spravljajo v tisk so za to plačani. Vsa tiskovna sušljanja v tem pa so nekega propagandnega značaja. Nekateri filmske veličine, če ne morejo priti pred oči javnosti drugače, kakor tako, pa pridejo s takimi slučaji in vsaj javnost o njih govori. V tem oziru svoj namen dosežejo, da dobijo, kakor pravimo publiciteto, da postanejo zopet poznani v svetu. To je morda moderno za take tiče, kakor so podobni filmski komedijanti in igralci. Ni pa nič lepega in zanimivega za one, ki v take memorialnosti ne verujejo. Pa tudi mladini taka tiskovna hrana ni v nobeno korist, raje v veliko škodo. Ob enem pa tudi taki slučaji kažejo, na kaki moralni višini so naši filmski prvaki, ki proizvajajo filmsko umetnost, od katere v veliki meri zavisi moralno življenje onih, ki tako umetnost gledajo in uživajo. Kakih dobrih vzorov od njih pač ne prejmejo.

KEDAJ BO KONČANO?

Da, kedaj bo končano svetovno klanje? To vprašanje si dnevno stavlja milijone in milijone ljudi sleherni dan. Vojna grozno uničuje. Vse kulturne, tehnične in druge iznajdbe, ki smo jih po svetu obdružovali, za nje žrtvovali visoke svote, vse to se drobi in razbija v prah. Človeške strasti so postale razpaljene in iz njih sika demonska sila, ki protestno uničuje vse, kar je človek ustvaril v potu svojega obraza in znoja tekmo dolhgi stoletij.

Naši sinovi, ki se mučijo po bojnih poljanah, ko v svojem trpljenju legajo, kadar dobe priliko v svojih luknjah k počitku, se vprašujejo, kako dolgo bomo še v teh živalskih luknjah? Očetje doma in matere, ko odhajajo dnevno na svojo dela in v svoje službe se podobno vprašujejo: kedaj bo končalo?

Kedaj bo ta vojna končala je težko ugotavljati. Lahko se pa že ugotavlja, da vojne so že vsi narodi siti do grla. Tudi Nemci in Japonci so jo siti. Zdaj dobro vedo, da sila, ki se pred njimi brani in se bori da dobi svoje nazaj, kar so jim osiše sile krivično in s silo vzele, da ne bodo jenjale, dokler ne zmagajo nad krivico, ki se jim je zgodila. Kaj imajo torej osiše sile in njihovi narodi za pričakovati? Nič drugega, kakor končnega poraza, potem pa zaslužene kazni, za vse kar so drugim narodom krivičnega povzročili. Nič preveč ni rečenega, če rečemo, osiše sile dobro vedo, da so igro zgubile.

Ali so pa vse zgubile? To je pa drugo vprašanje. In to vprašanje najbrže daje osiše silam še nekaj nekega upanja, da se vstrajajo.

Nemci zviti kakor so, zdaj računajo le še na okoliščine, v katerih naj bi odložili svoje orožje in se podali. To je na take okoliščine, kjer in v katerih bi jim več ostalo. Take okoliščine pa niso popolnoma nemogoče. Prav lahko še pridejo, če ne bodo narodi previdni. Kako?

Mnogi se še spominjajo, kako je pokojni predsednik Wilson skrbno pripravil načrt za povojni svet v zadnji svetovni vojni. Res je naletel na zapreke pri evropskih državnikih. Ampak to je pričakoval. Ni pa pričakoval, da se

ga bo naveličal doma lastni narod, zastopniki lastnega naroda v kongresu in senatu. Tega v svojem navdušenju za demokracijo in svobodo vsega človeštva ni pričakoval. Pa kako je bil razočaran, ko je potem doma ameriški kongres in senat zavrgel njegove načrte za uredbo povojnega sveta. Tako potrj je bil, da so premnogi ugotavljali, da ga je tista bolest gnala v prerani grob.

Ali ne živimo zdaj tudi v takem podobnem času? Nobena tajnost ni in vsak lahko vidi, da ko bi ne bilo v Washingtonu dalekovidnega in modrega predsednika Roosevelta, bi danes mogoče nazijski in japonski diktatorji že kraljevali v zavezniških prestolnicah. Vsi narodi bi bili zasluženi kakor hlapci osiše diktatorjem. Le Roosevelt, ki je še pravočasno začel delovati proti osišču, je svet rešil. Za njim pa velika slovanska Rusija, ki je s svojim nedosegljivim junaštvom in z svojo ogromno količino prelite krvi rešila svet pred Hitlerjem. To stoji in se zasenčiti ne da.

Upajo pa v Berlinu, da se bo morda ob letošnjih volitvah v Washingtonu spremenilo. Upajo, da zna biti izvoljen njim bolj naklonjen in prijazen predsednik in v takem slučaju bi jim nekaj ostalo. To je njihovo edino upanje. Ali se jim bo uresničilo? Če imamo Amerikanci le trohico pameti še, potem se ne bo zgodilo kaj takega nikdar. S tem bi udarili same sebe po glavi. Iz tega razloga vojna zna trajati do volitev. Od volitev pa bo odvisno, kaj bodo Nemci dobili in po volitvah je pričakovati kmalu miru.

MOJIM DRAGIM SOSEDOM V SPOMIN

Pueblo, Colo.

Dne 24. februarja je minilo eno leto, odkar nas je zapustila naša draga sosedka Agata Simonich in se preselila v boljše življenje. Kar na naglo in brez slovesa je šla od nas; zadela jo je srčna kap.

Res jo vsi pogrešamo, posebno pa njen soprog Jerry Simonich. Rečeja noge boljše življenje. Kar na naglo in brez slovesa je šla od nas; zadela jo je srčna kap. Res jo vsi pogrešamo, posebno pa njen soprog Jerry Simonich. Rečeja noge boljše življenje. Kar na naglo in brez slovesa je šla od nas; zadela jo je srčna kap.

Nikdar ne grem na zadnja vrata ven, da ne bi pogledala, če kje zunaj sedi. Bila je vedno rada zunaj in je zalivala svoj vrt. Tudi cvetlice je rada imela. Jaz vsako nedeljo nesem cvetlice na pokopališče svojim dragim. Kadar je videla, da trgam cvetlice, je še ona hitro natrgala svojih in je rekla: "Še moje vzemi in jim nesi in reci, da jih pozdravim. Kadar bom pa jaz tam počivala, pa jih ti meni prinesi!" Kdo bi mislil, da bo to prišlo tako kmalu!

Počivaj v miru božjem. Jaz te bom ohranila v vednem spominu, posebno v molitvi.

Nam je pač tako usojeno. Komaj se otroček rodi, mu je že smrt za petami, ki ga potem spremlja skozi celo življenje in gleda, kdaj ga pokosi. Ko sem bila še doma in je mrliču zvonilo, pa so moji otroci rekli, da zvon poje: danes meni, jutri tebi, danes meni, jutri tebi. Je res tako.

Zopet je mrtvaški zvon zapel svojo pesem. To pot si je smrt izbrala slovenskega farmarja Mr. Johna Klun. Pri njih imajo jako lepo urejeno in obširno farmo. S pridnostjo in delavnostjo so prav lepo vse uredili, z vednim delom pa leta hitijo, in človek ne ve, kam izginejo. In ko si človek vse lepo uredi, pa že smrt poteka, pa je treba vse pustiti, se od vsega ločiti, ker Bog kliče.

Mi smo radi zahajali h Klunovim, posebno dokler so imeli kaj jabolk.

Bom pa povedala eno v kratkočasje. Pripetilo se je, ko smo šli h Klunovim, mislim, da pred kakimi sedmimi ali osmimi leti. Okrajne poti so popravljali, pa

so zemljo samo po vrhu tistega bodečega plevela (tumble weed) deli, da je izgledalo kakor lepa pot. Hčerka Mary je vodila karo. Z njo je bilo več deklet, njenih prijateljic. Bilo je že pozno v jeseni, ko se ptice zbirajo v jate, da odletijo v tople kraje. Tako se peljemo in opazujemo tiste ptice, ki so se vsedle na ograjo blizu nas. Hčerka je bila seveda tudi radovedna in je gledala na ptice bolj kakor na karo in ni videla, da ji leze v jarek. Šele, ko se je karo na drugi strani jarka lepo ulegla na stran, smo se vse zganile. Nobena ni zavpila, le debelo smo vse gledale, ko smo videli, da postrani ležimo. Potem moj mož hitro skoči ven ter nas drugo za drugo ven izvleče. Tedaj smo šele videli, kam smo zašli. Kaj pa sedaj? Kako bomo ven prišli? Kako bomo karo ven dobili? Ker je bilo blizu Klunovih, smo šli k njim. Njihova dva fanta sta vzela par konj in skušala tako potegniti karo ven, pa ker je bilo na drugi strani višje, se konja nista mogla nikjer upreti in nikakor ni šlo. Pa pride Mr. Klun in pravi: "Kaj se mučite s konji! Po traktor pojdita, pa bo šlo!" Mr. Klun prinese lopato, da malo izpred koles zemljo pobere. Potem pripejo traktor, eden sin na traktorju, eden pa na kari, pa je bila naenkrat ven iz jarka. Pri Klunovih smo malo povasovali, toda ker je bila že noč, smo se morali posloviti. Ko moj mož vpraša Mr. Kluna, kaj smo dolžni, mu ta odvrne: "Kaj hoste dolžni! Vsakemu rad pomagam, če le morem. Saj smo jih že več ven potegnili, pa ne bi vas!" Za vse smo se jim lepo zahvalili ter jo odrinili proti mestu. In še danes, če se s katero deklet — sedaj so žene — vidimo, se spominjamo tistega dogodka. Tebe, dragi John Klun, bom ohranili v trajnem spominu.

Tako smrt kosi naše pionirje. Zadnja dva sta slovenska farmarja John Lesar in John Klun. Če pa pogledamo nazaj štiri ali pet let, vidimo, kako je smrt gospodarila med našimi starimi naseljenci, ki so bili tu 40 in več let, kakor Frank Neizich, John Stazinski, Martin Kolbezen, John Tezak, Joe Tomšič, Peter Kočvar, John Zobec, Peter Perše, Peter Čulig, Marko Gorše, Nick Mikatič, Rudolf Karlinger, John Petrič, John Trontel, Nick Starašič, Frank Mihelič, Joe Pugal, Anton Pleše, John Roitz, Frank Slak, George Thomas, Steve Bratina, Joe Fabian, Mike Mišmaš, George

Klobučar, Joe Koller, Steve Božič, John Pečavar, Jack Pečavar, Anton Barbič, Frank Kosač, Jake Papež, John Prijatelj, Math Kočvar, Joe Bergelez, Frank Kadunc, John Mrhar, Marko Okičič, Joe Narod, John Princ.

Bog daj vsem večni mir in pokoj. Tam ni grmenja topov ne žvižganja bomb, tam ne odmeva jok in stok ranjencev ne vpitje mater za svoje drage sinove, ki so se morali posloviti od njih in jih zapustiti, marsikateri za vselej. Prav nič si ne moremo pomagati, ker celi svet trpi. Samo da bi bilo kmalu konec vsega tega in da bi zopet mir zavladal v deželi.

Zima ni bila letos prehuda. Vreme je že lepo in toplo, zemlja se že budi iz zimskega spanja, trava že zeleni in tudi zgodnje cvetlice že kažejo svoje glavice.

Upajmo in prosimo, da bo še to leto vojna končana in da bodo vsi naši dragi domov prišli. Najlepši pozdrav!

Mary Kolbezen.

SLOVENSKE FANT POPISUJE INDIJO

Conneaut, O.

Ker vem, da mnogi z zanimanjem čitajo pisma naših fantov vojakov iz daljne tujine, vam zopet pošiljam eno izmed pisem sina Johnnyja. Nam redno piše enkrat ali dvakrat na teden, pa tudi po tri pisma na teden smo že prejeli od njega.

V nekem pismu pravi, da nobene besede še nikdar niso bile in nikdar ne bodo bolj resnične, kakor besede "Beautiful Ohio" in pa "There is no place like Ohio". In kdo mu bo to zametil, saj je preživel vsa leta, to se pravi 18 let, v Ohio, dokler ni odšel v službo Strica Sama!

Pivo dobivajo na odmerke, 12 "cans" na mesec, in sicer Pabst Blue Ribbon pivo. Poslal nam je tudi en rupej (okrog \$0.30), to je denar, kakoršnega imajo tam. Piše pa takole:

Dragi domači! Človek nikoli ne ceni svojega domačega kraja in svojega doma kakor bi moral, dokler ni videl veliko drugega sveta, posebno dokler ni prišel tako daleč po svetu kakor sem jaz. Nihče si ne more predstavljati kako visoko cenim Zedinjene države; isto velja o vseh drugih fantih tukaj. Saj ga ni, ga nikdar ni bilo in ga nikdar ne bo kraja kakor Amerika. Morda se vam bo čudno zdelo kako sem prišel do tega zaključka.

Predčerašnjim sem prišel iz karantene, včeraj pa so mi dali dan odmora, pa sem šel v veliko mesto, da bi videl kar je tam mogoče videti; videl sem stvari, ki jih ni mogoče verjeti, dokler jih človek z lastnimi očmi ne vidi. O nekaterih stvareh ne smem pisati, ker bi izdale vojaške informacije. Zjutraj sem šel na novi trg, kjer lahko kupite vse od zlatnine pa do majhnih žebričkov. Nekateri predmeti zares prekrasno izgledajo, toda človek nikoli ne ve kaj bo dobil, zato ni varno preveč kupovati. Mogoče bi kupil zelo poceni, mogoče bi bil pa tudi zelo opeharjen.

Prostor kjer prodajajo meso razširja tak smrad, da se mu oseba s slabim želodcem ne more približati na sto čevljev. (Moj želodec je železen odkar jem G. I. hrano!) Znotraj na tem kraju je meso razmetano vse napretek in niti najmanj ni poskrbljeno, da bi ostalo snažno in sveže. Vse je tako zapacano, da na tem mestu ni mogoče dolgo obstati.

Popoldne smo šli k postojanki Rdečega križa in smo se z autobusom peljali okrog po mestu. Videli smo najboljši in najslabši del mesta in večinoma je zelo slabo. Posneli smo nekaj slik in upam, da se nam bodo posrečile. Videli smo tudi "goreče gore", kjer Indijci sežigajo svoje mrtve. Kar sem tu videl, ne bom podrobno opisoval, ker ni kakor ni bilo nič posebno lepega, prav gotovo ne. Pogreb sta-

de deset rupejev, kar je približno tri dolarje. Truplo prinesejo na ta kraj. V slučaju umrle žene pobarvajo rdeče vse nepokrite dele, kakor roke, noge, obraz in lase — to pomeni, da je bila poročena — potem z sirovim maslom namažejo celo telo, nakar ga potrosijo z rižem. Nato položijo truplo na vrsto hlodov, navrh pa naložijo še več hlodov. Mož ali najstarejši sin gre trikrat okrog tega odra, potem ga pa zažge.

Mohamedanci so pa precej drugačni. Oni ne verujejo v sežiganje mrličev, težko pa je reči, kateri način je slabši. Imajo visoke stebre, ki jih imenujejo "stolpi molka". Tak stolp meri kakšnih 20 kvadratnih čevljev spodaj, navrh pa šest, visok je pa morda kakih 50 do 70 čevljev. Skozi do vrha je votel, navrh je pa mreža. Trupo denejo tam gori in v tri četrt ure ptiči oberejo vse meso, kosti pa padejo doli skozi mrežo.

Se marsikaj podobnega bi lahko popisal, pa kaj hočem pisati o takih stvarih! Bom raje govoril o čem drugem. Sli smo v prekrasno svetlišče, kjer častijo "opičjega boga". Zgrajeno je bilo pred 76 leti in je tako krasno, da ko ga človek prvič vidi, nekaj časa še do besede ne more priti. Zidano je iz marmorja, srebra in barvastega stekla. Predno so nas pustili noter, smo si morali sezuti čevlje. Znotraj so marmornata tla in stene. Srebra je bilo vse polno na levo in desno, na malikih je bilo polno vsakovrstnih dragih kamnov, in na čelu enega izmed njih je bil diamant takega obsega kakor pol dolarja. Tam tudi gori sveča in sicer gori neprestano odkar je bilo svetlišče izgotovljeno. Je tako lepo, da ga sploh ni mogoče popisati kakor bi bilo treba. Se sploh ne da z besedami povedati. Človek mora vse to videti z lastnimi očmi, da ve, kako krasno je. Zunaj je umetno jezero ali ribnik, ki je bil zgrajen ob enem s svetiščem in v katerem od takrat še nobenkrat niso spremeni- nili vode. Je tako zastan, da ne vem, kako more kaka riba živeti v njem, pa ribe vseeno živijo notri, to vem, ker sem jih videl. Po vsej vodi je kakega četrta inča "smetane" ali drozge vse naokrog.

Od tam smo šli pa v mohamedansko mešejo. Je tako velika, da gre v njo lahko 10,000 ljudi naenkrat. Narejena je vsa iz marmorja, je priprosta, toda krasna. Sli smo v tretje nadstropje od tam naprej pa v stolp po 140 vijugastih stopnicah. Iz tega mesta si človek lahko razgleda celo mesto. Je nekako tako, kakor bi človek stal na vrhu Union Terminal poslopja v Clevelandu, samo da je v Clevelandu veliko lepši razgled. Zunaj na pločniku smo si morali sezuti čevlje predno smo smeli v mešejo; ljudje tukaj morajo vsi delati tako. Ali hodijo okrog bos, ali si pa morajo sezuti čevlje predno stopijo v svoja svetišča ali mešejo.

Pri tej priliki sem se srečal z Billom Russ. Mislim, da je hodil v šolo skupaj z mojim bratom Henryjem. Nastavljen je blizu tukaj. Ne morete si misliti, kako vesel sem bil, da sem se srečal s kom od doma. Oba sva bila poslana istočasno iz Držav, toda na različnih ladjah. On je bil na boljši. Povejte Henryju, da je trgovska mornarica dvakrat, če ne milijonkrat boljše kakor navadna mornarica kar se tiče prevoza čet.

Well, precej pozno je že, zato naj skoncnam za danes. — Johnny.

Naj še dodam, da se Johnnyjev brat Thomas Henry Berus nahaja pri rezervni mornarici. Iz Clevelanda je bil poslan v Troy, N. Y., kjer bo nadaljeval svoje študije na Rensselaer Polytechnic Institute. Njegov naslov je Thomas Henry Berus, A. S., U.S.N.R., 15th St. Dormi-

DOGODKI

med Slovenci po
Ameriki

Za bengalske misijone

Cleveland, O. — Dobrotnikom slovenskih misijonarjev v Bengaliji sporočam, da odposljam za Veliko Noč nabrane darove brzojavno (by cable). Kdor namerava še kaj prispevati, naj to stori do 5. aprila 1944. — Vsem za vse Bog plačaj! — Rev. Julius Slapšak, 3547 E. 80. St., Cleveland (5), Ohio.

Na operacijo mora

La Salle, Ill. — Naš zastopnik in žestli poročevalec Mr. Anton Štrukelj je moral iti teden dni v bolnišnico za kaka dva ali tri tedne. Med tem časom bo njegova gostilna zaprta. Upa, da bo vsaj za Veliko Noč, če ne prej, lahko spet otvoril gostilno za postrežbo. Zavednemu rojaku in našemu navdušenemu zastopniku želimo, da bi vse srečno poteklo in da bi se čimprej spet do kraja dobro počutil.

Rojenice

Milwaukee, Wis. — Rojenice so obiskale zadnje dni sledeče slovenske družine ter jih obdarile s sinčki: Joseph Bubnick, 2752 W. Hopkins St.; Harvey Paulin, 1128 So. 21st St.; John W. Gazvoda, 2502 So. 8th St.; Adolph Kovatič, 912 So. 75th St. — S hčerkami pa: John Glazer, 2730 So. Burrell St.; Joseph Klobuchar, 1103 N. Milwaukee St.; Edward Florjanc, 660 So. 65th St.; Adolph Zortz, 838-A So. 6th St.; R. K. Kuglitsch, 1308 So. 44th St.

Odlikovan

Cleveland, Ohio. — Sgt. Mirko Bubnič, sin Mr. in Mrs. Anthony Bubnič iz 11101 Revere Ave., je bil odlikovan v Italiji s srebrno zvezdo za svojo izredno hrabrost. Bil je poveljnik ameriškega tanka v boju ob reki Volturno. Njegova posadka je streljala iz topa na Nemce, ko se je naenkrat zagodila krogla v cev. V najhujšem topniškem ognju sovražnega topništva je skočil Mirko iz tanka in spravil top zopet v red. Star je 25 let, pri vojakihi pa je 3 leta.

KSKJ kegljaška tekma

Chicago, Ill. — Mr. Frank P. Kosmach, večletni tajnik KSKJ kegljaške zveze za osrednji zapad v Chicagu, sporoča, da se bo letošnja ali 13. redna tekma te zveze vršila v Jolietu v soboto in nedeljo 22. in 23. aprila.

Novi zobozdravnik

Ely, Minn. — Meseca decembra 1943 je na univerzi države Minnesota z najboljšim uspehom graduiral za zobozdravnika naš rojak Dr. John Skule (Skuli). Njegov oče je doma iz Skrilja pri Igu, mati, ki je bila Gorenjka, pa mu je umrla, ko je bil še dete. Imata štiri sestre, izmed katerih je ena omožena, tri so pa učiteljice. Dr. Skule je sedaj zaposlen kot zobozdravnik v St. Paulu, Minn., toda pričakuje, da bo vsak čas poklican k mornarici. Novemu zobozdravniku rojaku častitamo in mu želimo najlepšega uspeha.

Padel v Italiji

Cleveland, O. — Mr. in Mrs. Joseph Starc iz 1096 Norwood Rd. sta prejela od vojnega oddelka brzojav, da je njun sin Pvt. Robert J. Starc 29. jan. padel v Italiji. Bil je komaj 20 let star, pri vojakihi pa ni služil niti eno celo leto. Rojen je bil v Elcorju, Minn. Bil je vzgleden sin.

tory, Hunt 2 Room 31, R.P.I., Troy, N. Y.

Johnnyjev naslov pa je Cpl. John G. Berus, 15104652, A. P. O. 492, c/o Postmaster, New York, N. Y.

Mrs. John Berus.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.
2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4678 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thayer Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Ruper, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnik: Johanna V. Mervaz, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M., So. Chicago, Ill.

UZADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne račune naj se pošiljajo na glavna tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogli angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

SOLVENTNOST ZSZ JE 138.58%

Kot razvidno iz poročila naših certikatov (VALUATION REPORT), koje je priobčeno v današnjem glasilu, je ZSZ 138.58% solventna. Umrljivost našega članstva v letu 1943 je bila 88.25% in povprečna obrestna mera na naše investicije je bila 4.09%.

Po zgorajšnjem poročilu je razvidno, da je ZSZ na močni finančni podlagi in pa tudi, da ima denar naložen na varnostne hipoteke, bonde in banke. Članstvo ZSZ se prosi, da prečita tozadevno poročilo, ki je priobčeno za Insurance Department države Illinois v tej številki in potem pa pojasnite vašim prijateljem in znancem o visoki solventnosti naše Zveze ter jih skušajte pridobiti v vaše društvo in ZSZ v tej "ZAVARUJTE DRUŽINO" kampanji. Razložite jim tudi o velikih podporah, ki jih Zveza plača bolnim ali poškodovanim članom proti zmerno nizkim mesečnim zneskom. Nadalje jim razložite, da pri ZSZ se tudi oni lahko zavarujejo za navadno do smrti, 20 letno plačilno ali pa 20 letno ustanovno (Endowment) zavarovalnino.

Vsled naše visoke solventnosti, je Zveza do sedaj, in bo tudi v bodoče, plačevala celo posmrtnino za vse člane vojake ali mornarje, kateri bodo in ki so dali njih življenje za domovino na bojnem polju.

Zato prosim članstvo ZSZ, da skušate v tej kampanji pridobiti kolikor največ mogoče novih članov pa najsi bo aktivni ali mladinski oddelek. Pridobiti člane v mladinski oddelek, je lahko, ker assement v tem oddelku so samo po 15c mesečno, torej samo \$1.80 za celo leto in zavarovalnina je pa do \$450.00. To je izredno po ceni in bi moral vsak oče ali mati zavarovati svoje otroke tudi pri nas akoravno so že kje drugje zavarovani. Poleg te zavarovalnine se pa lahko tudi zavarujejo na 20 letno plačilno zavarovalnino ali pa 20 letno ustanovno (Endowment) zavarovalnino, ravno tako kot članstvo, ki pristopi v aktivno članstvo. V zadnjem razredu plačate nekoliko nad \$800.00 v 20 letih in član bo sam prejel \$1000.00, če bo živel 20 let po pristopu. V slučaju pa, da preje umrje, ali se mu pripeti kaka nesreča, bo pa Zveza nemudoma po smrti vašega otroka vam izplačala celo zavarovalnino, kot določeno na certifikatu vašega otroka, zato reš se ponovno priporočam, da skušate pridobiti vse otroke v vaši okolici, da pristopijo v ZSZ, dokler se nahajajo pri dobrem zdravju. Torej DANES! ker jutri bo mogoče prepozno.

Z bratskim pozdravom, ostajam

Vam udani za uspešno "ZAVARUJTE DRUŽINO" kampanjo,

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

RESOLUTION

Pursuant to the authority vested in the Supreme Board by the provisions of Section 53 of the By-Laws of The Western Slavonic Association, be it hereby enacted that all male applicants between the ages of 16 and 38 years shall not be insured for more than \$500.00. All provisions of our By-Laws, conflicting with this enactment, shall be amended to comply thereof.

The above decision made by the supreme board shall apply only to new male members who will enter this Association after this decision will take effect in accordance with provisions set forth in our By-Laws.

All local secretaries of the subordinate lodges are hereby requested to read this amendment to our By-Laws at the next regular meeting of each and every lodge. In the event that 10 subordinate lodges will not file a protest as specified in Section 53 of our By-Laws, then the above decision shall become and be declared adopted as part of our By-Laws, so long as the war will last.

Fraternally yours,

ANTHONY JERŠIN, Supreme Sec'y.

RESOLUCIJA

V smislu polne moči in pravice, ki jo ima gl. odbor kot določeno v točki 53 v pravilih Zapadne Slovanske Zveze, se s tem sklene, da vsi moški prosilci med 16. in 38. letom se ne morejo zavarovati za več kot \$500.00. Vse določbe naših pravil, ki so v konfliktu s to določbo, se tem potom amandirajo, da bodo v soglasju z omenjenim sklepom.

Zgorajšnja določba se tiče samo novopristoplih moških prosilcev, ki bodo pristopili v Zvezo po sprejetju te določbe v smislu naših pravil.

Vse tajnike (ce) krajevnih društev se prosi, da prečitajo to določbo na prihodnji redni seji vašega društva. V slučaju, da 10 krajevnih društev ne bo vložilo protesta proti zgoraj omenjeni določbi, kot določeno v točki 53 naših pravil, potem bo omejenjena določba postala del pravil, dokler bo trajala ta neljuba vojna.

Bratski pozdrav,

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

VALUATION EXHIBIT THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION As of December 31, 1943

Assets—Actual and Contingent available for payment of death losses determined as follows:	
Admitted Assets	\$433,865.42
less sum of expense funds	\$ 8,099.57
sick and accident funds	\$17,060.38
and beneficent fund	2,021.38
	27,181.33
Assets—Actual and Contingent	\$406,684.09
LIABILITIES—Actual and Contingent	
Net Reserve Adult (Death)	\$270,591.04
Net Reserve Juvenile (Death)	4,796.85
Net Reserve Juvenile (Transfer to Adult)	10,251.80
Total	285,639.69
Liabilities of mortality or benefit funds determined as follows:	
Total Liabilities, except reserve	\$12,169.15
less sum of liabilities of expense funds	\$2,292.30
Liabilities of sick and accident funds	2,060.00
	7,816.85
Total Liabilities—Actual and Contingent	293,456.54
Surplus	113,227.55
Total	\$406,684.09
Ratio per cent of Assets—Actual and Contingent December 31, 1943, 138.58%.	
The above valuation indicates that the future payments of the Society, at the net rates now being collected, together with the now invested assets, are sufficient to meet all certificates as they mature by their terms, with a margin of safety of 113.227 (or 38.58%) over and above the statutory standards.	
Expected mortality on gross amount at risk	\$24,776.28
Total death losses incurred during the year	21,864.28
Ratio per cent of actual to expected mortality on gross amount at risk during 1943, 88.25%.	
Net rate of interest on benefit funds during 1943, 4.09%.	

State of Colorado,
City and County of Denver } SS.

Phil B. Twitchell, being duly sworn, deposes and says that he is the actuary who made the foregoing computations and answers to the questions above set forth concerning the condition of The Western Slavonic Association as of December 31, 1943, and that the same are correct and true to the best of his information, knowledge and belief.

Subscribed and sworn to before me this 24th day of February, 1944.

(NOTARIAL SEAL) (Signed) WILLIAM F. PREVILL, Notary Public.

My Commission Expires February 16, 1946.

NOTE: The above Exhibit is calculated on mortality funds only.

The following funds were excluded:

Beneficent	\$ 2,021.38
Sick and Accident	17,060.38
Expense	8,099.57
	27,181.33

Total admitted assets December 31, 1943 \$433,865.42

Fraternally submitted,

ANTHONY JERŠIN, Supreme Secretary.

ANNUAL STATEMENT FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 1943 of the Condition and Affairs of THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION Denver, Colorado

Organized under the Laws of the State of Colorado made to the
DEPARTMENT OF INSURANCE OF THE STATE OF ILLINOIS
Pursuant to the Laws thereof

Balance from Previous Year	\$404,255.78
INCOME	
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expenses	1,940.54
All other payments or premiums received from members	69,848.10
Total payments and/or net amount received from members	71,788.64
Gross interest on mortgage loans	3,245.85
Gross interest on bonds \$12,004.55, less \$87.75 accrued interest on bonds acquired during the year	11,916.80
Gross interest in liens and loans on certificates of members	1,060.73
Gross interest on deposits in trust companies and banks	1,075.00
Gross income from society's property, including \$250.33 for society's occupancy of its own buildings	770.54
Total income from investments	18,068.92
Sales of lodge supplies	51.33
Taxes on FHA and Mortgage Loans	1,182.47
Fire Insurance on FHA and Mortgage Loans	203.99
FHA Insurance on Loans	147.20
Gross profit on sale or maturity of ledger assets of bonds	5,679.03
TOTAL INCOME	97,121.58
Amount carried forward	\$501,377.36
DISBURSEMENTS	
Death Claims	20,716.14
Beneficent benefits	413.20
Sickness and Accident Claims	21,190.50
Total and net benefits paid to members	42,319.84
Commissions and fees on payments made to members	1,251.75
Medical Examiner's fees	168.25
Social Security Board	207.38
Salaries of home office employees, No. 1	728.62
Salaries and all other compensation of officers, trustees, and comm.	3,467.66
Traveling and other expenses of officers and trustees	335.34
Insurance Department fees and expenses	188.50
Rent	250.33
General office maintenance and expense	8.67
Advertising, printing and stationery	875.71
Postage, Express, telegraph and telephone	167.27
Lodge supplies	52.64
Official publication	2,940.18
Legal expenses	50.00
Furniture and Equipment	4.06
Taxes, repairs, and other expenses on mortgage loans	1,400.47
FHA Insurance on loans	160.56
FHA and Mortgage Loans Fire Insurance	301.05
Denver War Chest and American Red Cross	50.00
Surety Bonds, Actuary, Vault and Exchange Charges	232.87
Colo.-Wyo. State Fraternal Congress and Mass	10.00
Refunded to Juveniles and Lodges	1,197.78
Gross decrease by adjustment in book value of real estate	520.21
Gross decrease by adjustment in book value of bonds	766.97
TOTAL DISBURSEMENTS	57,656.31
Balance	\$443,721.05
LEDGER ASSETS	
Book value of Real Estate	11,494.54

Mortgage Loans on Real Estate first lien \$107,350.22; other than first lien \$3,352.62	110,702.84
Liens, loans or other credits on certificates of members	19,245.93
Book value of bonds	257,437.88
Deposits in bank not on interest	14,839.86
Deposits in trust companies and banks on interest	30,000.00
Total Ledger Assets	\$443,721.05
NON-LEDGER ASSETS	
Gross interest accrued on Mortgages	147.60
Gross interest accrued on bonds not in default	1,049.15
Payments collected not yet turned over to Supreme Lodges	71.18
Fire Insurance Premiums on Mortgage Loans	2.93
Furniture and Fixtures	689.70
Gross assets	\$445,681.61

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED	
Book value of bonds over amortized value	7,773.87
Mortgage not Secured by First Lien	3,352.62
Furniture and fixtures	\$689.70
Total Admitted Assets	\$433,865.42

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS	
Deaths, due and unpaid \$6,606.51; not reported \$250.00	6,856.51
Sickness and Accident claims not reported	2,037.50
Total claims	8,894.01
Salaries and commissions accrued	2,140.79
Estimated amount due and accrued for taxes	151.51
Advance payments or premiums	43.53
Unearned interest and rent paid in advance	37.50
Taxes on FHA and Mortgage Loans	815.18
FHA Insurance on Loans	86.83
Total unpaid Claims and Other Current Liabilities	12,169.15
Reserves	285,639.69
Total Liabilities	297,808.84
Unassigned Funds	136,056.58
Total to Balance With Admitted Assets	\$433,865.42

DISTRIBUTION OF ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO FUNDS	
Adult Mortuary Fund	375,360.80
Beneficent Fund	2,021.38
Sick and Accident Fund	17,060.38
Juvenile Mortuary Fund	33,223.29
Expense Funds	8,099.57
TOTALS	\$433,865.42

TOTALS					\$433,865.42
EXHIBIT OF CERTIFICATES					
	Total Business of the Year		Business in Illinois during year		
	Number	Amount	Number	Amount	
Benefit certificates in force December 31, 1942	5,435	\$2,541,016	920	\$325,694	
Benefit certificates written in 1943	740	200,246	83	20,156	
Benefit certificates renewed in 1943	11	5,450	1	500	
Benefit certificates increased during the year		58,929		12,618	
Totals	6,186	2,805,641	1,004	358,968	
Terminated in 1943	460	195,755	128	48,950	
Total benefit certificates in force 12-31-43	5,726	2,609,886	876	\$10,018	
Benefit certificates terminated by death during the year....	38	22,395	4	2,540	
Benefit certificates lapsed in 1943	422	169,860	121	43,742	
Benefit certificates transferred in 1943			3	1,168	
Benefit certificates decreased during the year		3,500		1,500	

(Continued on page 4)

NAPRODAJ IMAM:
6 stanovanjsko zidano hišo, kopalna soba v vsakem stanovanju, blizu Damen Ave. in 21. Pl.; cena je \$7,500;
4 stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe, blizu Kedzie in 25. Place; cena je \$4,500;
4 stanovanjsko hišo na California Ave. in 25. St.; cena je \$5,500;
5-sobni "bungalow" v Berwynu; cena \$9,000.

Imam še več drugih hiš v Lawndale okrožju in drugod naprodaj.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na:

ANTON JORDAN,
2552 So. Central Park Ave., Chicago, Ill. Tel. Lawndale 1545. Po 6. uri zvečer je Res. telefon Rockwell 7196.

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje
OPTOMETRIST
1901 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK
in
KIRURG
Urad:
1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah
Telefon Canal 4918
CHICAGO
Residenčni tel.: La Grange 3966

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

BUY WAR BONDS
and give the change to fight
INFANTILE PARALYSIS

PAZITE NA VAŠE ELEKTRIČNE PREDMETE... SO REDKI V VOJNEM ČASU

1. Ravnajte se po navodilih izdelovalcev, koliko perila vaš pralnik drži.

2. Splahnite in obrišite ožemalce, da so suhi. Kadar jih ne rabite, jih sprostite, da jih vam stisk ne napravi ploščate. Če ima vaš pralnik "spinner dryer" (za sušenje), splahnite ga s svežo vodo, obrišite s suho cunjjo po vsakem pranju.

3. Denite dovolj vroče vode v vaš pralnik, potem ko denete perilo vanj, da seže voda do vodne črte.

4. Bodite previdni, da ne okrušite porcelanaste prevlake. Okrušeni kraji rujave in potem mažejo perilo.

5. Po vsaki uporabi napolnite kad s čisto vodo. Odstranite zamašek in splahnite vrtinik. Ako ima vaš pralnik sesalno ali če imate gumijasto cev, poplahnite jo s to. Sprustite vodo nato ven in obrišite kad, da bo suha in da ne ostane na njej milo ali kaj drugega.

6. Nikdar ne pustite, da bi v kadi ostala milnina.

7. Dajte vaš pralnik o priložnosti pregledati skrbnemu večaku. Glede mazanja se ravnajte po navodilih izdelovalcev.

8. Ko končate s pranjem obrišite suho vsakokrat električno vrvi, narkar jo lepo obesite zraven pralnika. Nekateri imajo natičake, okrog katerih se navije vrvi.

9. Ako motor ne začne, izpulite stik, da se vam motor ne pokvari. Ako motor postane moker, ga obrišite in osušite takoj, ampak vedno izpulite preje stik. Ne obratujte motorja kadar je moker.

Kupite več vojnih bondov

PUBLIC SERVICE COMPANY OF NORTHERN ILLINOIS

Vojne tvornice rabijo elektriko — rabite jo previdno!

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

Dojliji so vzplamtele zamrle oči. "Nesramnež!" je zakričala nad Ivanom. "Brezbožnež! Jaz ti že pokažem norčevati se iz mene! Nesramnež, fej! Krivoverec ti brezvestni!"

Starka je udarila s kljuko ob krilce, ustnice so ji zamoljale še bolj srdito, nos ji je posinel.

"Kaj se boš branila, babica!" je rekel car. "Dobrega moža ti snubim; ljubil te bo, ti dajal darila in te učil prave pameti! Svato bo bomo imeli že nocoj po večerica! No, kako ti je všeč žena, starina?"

"Usmili se me, batjuška gosudar!" je rekel Mihejič ves prestrašen.

"Kaj, ali ti ni všeč?"

"Kako neki, batjuška?" je stokal Mihejič in se umikal nazaj.

"Se je boš že navadil!" je rekel Ivan. "Dal ji bom lepo doto!"

Mihejič je z grozo gledal Onufrevno, ki jo je car še vedno držal za dušegrejeko.

"Batjuška Ivan Vasiljevič!" je naenkrat vzkliknil in padel na kolena. "Ukaži me umoriti, samo take sramote mi ne nakladaj! Rajši grem na morišče, kakor da bi vzlel njeno milost; naj jo vzame vragova babica!"

Ivan Vasiljevič je malo pomolčal, potem pa se je spustil v glasen, dolgotrajen smeh.

"No," je rekel in slednjič izpustil Onufrevno, ki je bežala proč, psujoč in pljujoč. "Čast je rešena, škodo je Bog odvrnil! Hotel sem vajine sreče, a po sili vaju ne bom poročal! Služi svojemu prejšnjemu bojarju, starina, a ti, Nikita, stopi sem. Odpušam ti tudi drugo krivdo. A teh capinov ne vpišem v oprčinino; moji mladci bi bili še razžaljeni. Naj gredo k Žizdri k stražnemu polku. Če imajo radi Tatarje, jih bodo lahko srečali. Ti pa," je nadaljeval s posebno prijaznim glasom, brez svoje navadne porogljivosti, in položil roko Serebrjanemu na ramo, "ti ostali pri meni. Spravimo te z oprčinino. Kadar nas bolj spoznaš, se nas ne boš več ogibal. Lepo je biti Tatarje a moji sovražniki niso samo Tatarji; so, ki so hujši od Tatarjev. Te se nauči popadati z zobmi in pometati z metlo."

In je potkal Serebrjanega po rami.

"Nikita," je pristavil dobrohotno in pustil roko knezu na rami, "tvoje srce je pravično in tvoj jezik ne pozna zvižaje. Takih služabnikov potrebujem. Vpiši se v oprčinino; dam ti mesto ubitega Vjazemskega. Tebi, verjamem: ne boš me izdal."

Vsi oprčiniki so nevoščljivo gledali Serebrjanega, že so videli v njem nanovo vzhajajočo luč in tisti, ki so ostali dlje od Ivana, so že pričeli šepetati med sabo in kazati svojo nezadovoljnost, češ, da jim car ne glede na njih zasluge stavi na čelo izobčenega prišleca, bojarja starega plemstva iz starega knežjega rodu.

A Serebrjanemu se je ob Ivanovih besedah štiskalo srce.

"Gosudar," je rekel s premagovanjem, "zahvaljujem se ti za tvojo milost; a dovoli mi, da se rajši še jaz pridružim stražnemu polku. Tu nimam kaj delati, nisem navajen slobodskih običajev, tam pa bom služil tvoji milosti, dokler mi bodo dale moči."

"Dobro!" je rekel Ivan in umaknil roko Serebrjanemu z rame. "To pomenja, da nismo vredni njegove knežje milosti. Menda se ti zdi bolj častno ostati z roparji, nego biti moj oproda! Pa naj bo," je nadaljeval porogljivo; "nikomur se ne silim v družbo in nikogar ne zadržujem s silo. Navajeni ste drug drugega, pa služite skupaj! Srečno pot, vojvoda razbojnikov!"

Car je prezirljivo pogledal Serebrjanega, mu obrnil hrbet in odšel v dvorec.

38. Odhod iz Slobode.

Godunov je ponudil Serebrjanemu, naj ostane v njegovem domu do odhoda. Sedaj je bila ponudba pristrana, kajti Boris Fedorovič, ki je pazil na vsako besedo in vsa

ko kretnjo carjevo, je sodil, da nevihte ne bo več in da se bo Ivan omejil samo na to, da bo hladen proti Nikiti Romanoviču.

Da izpolni obljubo, ki jo je dal Maksimu, se je namenil Serebrjani z dvorā naravnost k materi svojega pobratima in ji izročil Maksimov križec. Maljute ni bilo doma. Starka je že vedela o sinovi smrti in sprejela Serebrjanega kot lastnega sina; ko pa je opravil svojo nalogo in se poslovil od nje, si ga ni upala zadrževati, ker se je bal, da bi se mož vrnil; zato ga je samo spremlila do krilca in ga blagoslovila.

Ko je zvečer Godunov Serebrjanega ostavil v spalnici in odšel, želeč mu mirno spanje, je dal Mihejič duška svojemu veselju.

"No, bojar," je rekel; "slednjič sem vendar doživel vesel dan po dolgem trpljenju! Od tistega časa, ko so te prijeli, Nikita Romanovič, mi je bilo, kakor da bi solnce ugasnilo. Samo potikal sem se po Moskvi in po Slobodi, da bi kaj zvedel o tebi. Ko sem danes zaslišal, da si se vrnil z razbojniki, sem hitel na carski dvor, kar se je dalo, a car je že stal na krilcu! Prerinil sem se med razbojniki do tebe in se nisem mogel premagati. Prišel sem te loviti za kaftan, takrat me je pa car zagledal. Ali sem prestal strahu! Tega nikdar ne pozabim! Dve zahvalni molitvi dam jutri opraviti: eno za svoje zdravje, drugo pa zato — ker me je Gospod rešil te čarovnice in ker ni dopustil, da bi se dogodila taka grdobija!"

In Mihejič je pričel pripovedovati vse, kako se mu je godilo po razdejanju doma Morozovega, kako je obiskal Prstena, kako se vrnil k mlinu, kako je našel tam Heleno Dmitrijevo in kako jo spremil na možovo posestvo, kamor so ob požaru prišli služabniki tudi Morozova samega.

Serebrjani je nestrpnost poslušal Mihejiča, ki je vsak čas zavil v svojem pripovedovanju kam v stran.

"Kajti, Nikita Romanovič," je govoril starrec, "saj nisem slep; sicer molčim, vidim pa vse. Moram ti reči, batjuška, da mi ni bilo prav nič všeč, ko si krenil k Družini Andrejiču. Iz tega že ne bo nič dobrega, sem si mislil, in da po pravici povem, sram me je bilo zate, da si sedel z njim za isto mizo in pil iz iste čaše. Saj me razumeš, batjuška. Res je, da nisi ti kriv, — sam Bog ve, kako se ta stvar človeka loti! Ampak njemu nasproti ni bilo prav. Sedaj pa je kajpada stvar čisto druga; sedaj ni več njemu odgovorna, Bog mu daj nebesa! In premlada je, golobica, da bi ostala vdova!"

"Ne očitaj mi, Mihejič," je rekel Serebrjani nejevoljno, "temveč povej mi, kje je sedaj in kaj veš o njej?"

"Le počakaj, batjuška, da ti povem vse po vrsti. Vidiš, ko sem se vrnil od razbojnikov v mlin, mi je mlinar rekel: 'Rajska ptičica se je zatekla k meni. Pelji jo k carju Dalmatu,' pravi. Od početka nisem razumel, kdo je ta ptica in kdo naj bi bil tisti Dalmat; ko pa mi je pozneje pokazal bojarko, se mi je zasvetilo, da je govoril o njej. In potem sem šel z njo na dedino Družine Andrejiča. Od kraja ni nič govorila in je molče povešala oči; potem je pričela natihem izpraševati po možu, nazadnje, batjuška, beseda da besedo, je vprašala: 'Tudi po tebi, ampak, vidiš, ne kar naravnost, marveč tako, kakor nehote, pa stran je pogledala pri tem.'"

Saj se ve, kaj je ženska! Povedal sem ji vse, kar sem vedel; revica pa je postala le še bolj žalostna. Povesila je glavico in vso pot ni več zbirala besede. Ko pa sva se približala dedini na kakih deset poprišč (sto in petdeset korakov), sem opazil, da je postala nemirna. — 'Zakaj se pa vznemirjaš, gospa?' sem ji rekel.

Ona pa v jok, batjuška. Jaz jo tolažim. — 'Ne bodi žalostna, bojarina,' ji rečem. 'Družina Andrejič je zdrav.' Ona pa je zajokala ob imenu Družine Andrejiča še bolj.

(Dalje prih.)

ANNUAL STATEMENT FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 1943 of the Condition and Affairs of THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION Denver, Colorado (Continued from page 3)

Received during the year from members in Illinois, Mortuary \$2,714.96; Juvenile \$997.25; Beneficent \$72.30; Sick and Accident \$1,590.35; Expense \$1,539.43; Total \$6,883.39.

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

Claims unpaid December 31, 1942.....	10	5,708.47	None	2,540
Claims reported during 1943.....	38	22,395.00	4	2,540
Totals.....	48	28,103.47	4	2,540
Claims paid in 1943.....	35	20,716.14	4	2,520.44
Balance.....	13	7,387.33		19.56
Saved by scaling down claims in 1943.....		780.82		19.56

Claims unpaid December 31, 1943.....	13	6,606.51	None	
EXHIBIT OF SICK AND ACCIDENT CLAIMS				
Claims unpaid December 31, 1943.....	None	None	None	
Claims reported in 1943.....	767	21,190.50	31	1,137.00
Claims paid in 1943.....	767	21,190.50	31	1,137.00

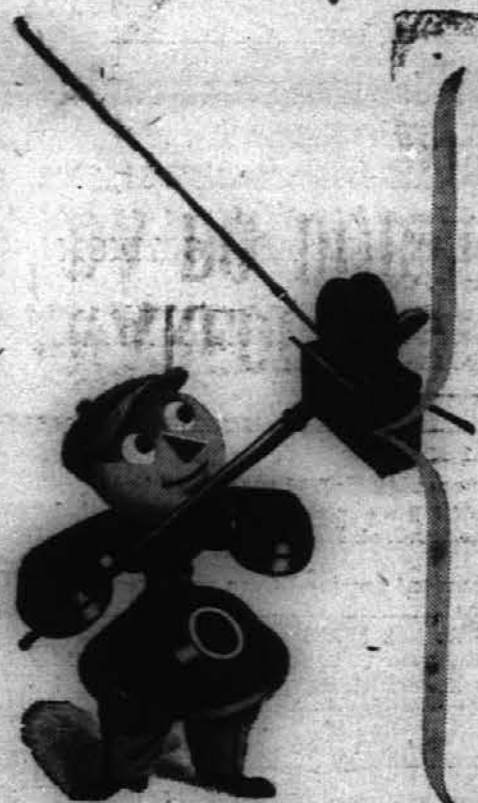
Claims unpaid December 31, 1943.....	None	None		
BONDS OWNED, AS AMORTIZED, DECEMBER 31, 1943				
United States Government.....				\$118,167.88
State, County and Municipal, all in United States.....				128,446.33
Industrial and Miscellaneous, all in United States.....				3,050.00
Total.....				\$249,664.01

State of Colorado, }
City and County of Denver } SS.
George J. Miroslavich, Vice-President, Anthony Jersin, Secretary, Michael P. Horvat, Treasurer of The Western Slavonic Association, being duly sworn, each for himself deposes and says, that they are the above-described officers of said Society, and that on the thirty-first day of December last, all the above-described assets were the absolute property of the said Society, free and clear from any liens or claims thereon, except as above stated and that the foregoing statement, with the schedules and explanations hereinafter contained, annexed or referred to, are a full and correct exhibit of all the assets, liabilities, income, and disbursements, and of the condition and affairs of the said Society, on the said thirty-first day of December last, and for the year ended on that day, according to the best of their information, knowledge and belief, respectively.

SUBSCRIBED AND SWORN TO BEFORE ME THIS 24th day of February, 1944.

GEO. J. MIROSLAVICH, Sup. Vice-Pres.,
ANTHONY JERSIN, Supreme Secretary,
MICHAEL P. HORVAT, Supreme Treasurer.
My Commission Expires Jan. 27, 1946.
(Signed) R. B. DERGANCE, Notary Public.

'NAREDI DOBRO — DA BO DOBRO DELALO!'

* Naš vojni program varčevanja in previdne uporabe se tiče tudi materiala za telefon.

Tu n. pr. telefonski oskrbnik ovija telefonsko žico, da je varna pred požarom in kratkim stikom. Zdej, ko ni žice na razpolago, to pomaga, da bo ta dalje trajala.

Naravno je, da vzame čas in dela, da je mogoče stari material zopet uporabiti, ampak naše geslo je: "Naredi dobro, da bo dobro delalo!"

Naša telefonska postrežba je bila dobra — še vedno najboljša na svetu — pa nameravamo tudi ostati pri tem, da bo najboljša.

Podpiramo vsi sedanje vojno prisrčevanje z vojnimi bondi!

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

MARIN KLARICH & SON GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Mi povzamevamo vse vrste dela, gradimo nove stavbe, kakovostnega koli obsega. Sprejemamo velika dela kot gradnje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravila, nje hiš in drugih poslopij. Za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo.

Naravna, proračuna in natrte dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoko najemnino. Dajte si postaviti lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za smerno nizko ceno.

Pokličite nas na telefon
Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON
V svojem lastnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

H. K. Keergels

TURSKA SABLJA

Še zdaj visi v mlinu prav na istem mestu, kjer je visela pred kdove koliko leti. Nad zofo se vzpenja v drznem loku. Navadno imamo ondi slike svojcev, a mlinar je imel le turško sabljo. Kadar je prišel kdo v mlin, je stari mlinar pogledal osuplega prišleca, se nato ozrl na sabljo in se smehljajal:

"Da, da, veste, tudi takale sablja ima svojo zgodovino!" In čeprav je stari mlinar že zdavnaj vedel, da je že večkrat povedal tisto storijo, vendar je opozoril prišleca nanjo in zaeno tudi že začel pripovedovati.

Bilo je krog osemdesetega leta, ko je razjasala po tistih krajih "črna roka." Saj ni bilo tedna, ko bi ne bili izropali kake hiše. Pa kako skrivno so to opravljali! Po cestah so stržili orožniki, kmetje so imeli luč v hišah, vrata so bila zaklenjena in z zapahom oborožena, hudi psi so godrnjali po dvoriščih, puška je stala nabit na tih postelje — vse je bilo narejeno.

Nekoč je živinski mešetar Eksner, velik bahač in bogat mož, svetloval to i ono, nato so drugi kmetje stopili skupaj in se posvetovali. Sosed Ješke je nabil puško in dodal: "Meni vsa ta rajsa ne pride do živega. Imam izvrstnega psa. Le pogledjte, kakšne zobe ima! Naj ti le pride tak nepovabljenec!"

A je ponoči le bedel in segel po puški, ki je bila navadno pri postelji. Zdej ga je nekaj vrglo na posteljo. V ustith je začudil zatik. Vrvi so ga rezale v zapestje. Bog pomagaj, njegova žena je ležala zraven in se ni genila. Nato so plahutale sence po sobi. Odprli so vse omare, čez čas je bilo slišati nekakšen voz, ki se je peljal po slami. Čez uro nato se je iznebil vrvi. Pes je ležal z iztegnjenim jezikom kraj utice in je bil mrtev. Konja ni bilo več v hlevu. Nihče ni bil videl skrivnostnega voza. Le slama po tleh je oznanjala, da je bila "črna roka" spet v vasi.

Mlinarju vse to ni šlo v glavo. Tisti čas se je bil tesneje oklenil Eksnerjeve družbe. Veliko je bilo, če je Eksner koga vzel v svoj krog in prekrakal z njim kako noč. Mlinarjeva hiša je stala izven vasi. Potok je tiho hitel mimo vrb. Drevored samih topolov je držal od mlinar v vas. Mlinar se je le začel vznemirjati. Ponoči kar ni mogel spati. Ko je zapihal veter skozi line, se je mlinarica prestrašila in ga zbudila. Nato je šel pogledat in je videl, da so vsa vrata zapahnjena. Tudi tedaj je bilo tako, tisto noč, ko so se topoli pogrezali v meglo. Vrbe so bile ko stržila. Mlinar ni mogel spati. Nemirno se je premetaval sem in tja. Vse je bilo tiho. Veter je zaspal. Le tu in tam je padel kak listič na tla. Mahoma ga je prestrašila neka stopinja. Odhitel je k oknu in videl skozi rezo, kako se je izza vrbe motovillila neka oseba. Bila je večja in večja. Kri mu je zastala v žilah. To je bil človek, ki se je korak za korakom previdno bližal. Ko se je mlinar nekoliko osvestil, je šinil v kamro in zbudil hlapca: "Tine, ali se upaš zlesti skozi mlinsko kolo? — Torej hiti vzdolž potoka v vas po pomoč. Že gredo!" Hlapec je prestrašeno zazijal, se naglo oblekel, šinil bos v mlin in že izginil.

Mlinar si ni upal dihati. Vedel je, da so vrata in okna dobro zaprta. Tedaj se je spomnil, da strešna lina ni zaprta. Križ božji! Hotel je v sobo, kjer je imel puško, a se je koj

zavedel, da ondi preži tisti človek. Najbolje bi bilo, da zbudi ženo, a kaj ko tako mirno spi! Še sanjalo se ji ni, da hodi smrt krog hiše. Tedaj je zagledal nad posteljo turško sabljo. Še stari oče jo je imel in nihče ni vedel, kako in kdaj je zšla v mlin. Preizkusil je njeno ostrino. Oh, prav nič ne bo z njo! Pa le ne bo dolgo sam, zakaj, preden se bo moral braniti s sabljo, bo že prišel Tine z ljudmi. Previdno se je spustil po stopnicah na podstrešje. Že se mu je zdelo, ko da bo pes zalajal, a je bilo slišati le grganje z dvorišča. Že je bil na podstrešju. Prazna lina se mu je zarežala ko strašilo. — Slednjič je obstal ob lini in se ozrl venkaj. Oni človek je stal pred mlinom in pomahal z roko. Zdej se je izluščilo iz teme dveje, troje, pet, sedem postav. Vsi so molčali. Neslišno so se dotipali do vrat, nalahno so zažvenketali ključi. A ključavnica se ni odprla, tudi okna se niso vdale. Za hip je bilo vse strahotno tiho. Nato mu je zastalo srce. Prinesli so gasilsko lestvo. Prislonili jo k lini. Roka se mu je krčevito oklenila stare sablje. Nekdo se je povzpela na lestvo. Če bi zdajle zavpil, bi morda odnehal. A je stisnil zobe in slišal, kako so drsele roke po klinih. Časih se je tisti, ki je stopal navzgor, malo ustavil. Slednjič se je prikazala glava v lini. Nato je posegla dolga, strahotna roka skozi.

Mlinar je čakal. Druga roka se je tipaje približala. Zdej je bila že vsa glava notri. Mlinar je dvignil sabljo. Siknil je nad glavo: "Nazaj, ali te pa ubijem!"

A telo se je sunkoma pognalo skozi lino. Nato je zavriščala sablja po ozračju. V trdo je zadela in zaškripalo je nekaj, kakor bi se trle kosti. Velikansko truplo je telebnilo vzpake. Roke so se mrtvo povesile. — Človek je ko mrtev visel v lini. Mlinar ni mogel več dihati. Spodaj je bilo še vse tiho. Nato platio klicanje, bolj in bolj nujni vzkliki. Tedaj so črne postave spoznale, da se je drznemu plezalcu nekaj pripetilo. Mlinar je še slišal pritaženo kletvico. Baš se je še enkrat krčevito oklenil sablje. Tedaj je siknilo iz globine: "Rdečega petelina na streho!"

Mlinar ni hotel pogledati navzdol. Slišati je bilo mešanico korakov. Tako, zdej je menda konec. Spodaj je bilo vse glasneje in glasneje. Nekdo je strahno zavpil: "Reši se!" nato so kleli in kričali. Pomoč je bila tu. Mlinar se ni zgenil. Slednjič je prišel Tine s sosedo. Mlinarica je ječala in se jokala. Ko so dvignili laterno, so videli mlinarja, ki je držal krvavo sabljo v rokah in dejal: "Lejte!" Zlezli so na podstrešje in vsi na mah zakričali: na tleh je ležal Eksner!

Odtlej je bilo v vasi mirno in varno. Razbojnikov ni bilo več, prišli so jih in obsodili. Eksnerja so pokopali tik pokopališkega zidu.

Turška sablja visi odtlej v mlinu na častnem mestu. Stari mlinar je že umrl, a sablja še zmeraj priča o rešitvi vasi.

